

21 december 2023

MANAGEMENT LETTER 2023

Gemeente Meppel

BDO

Aanbiedingsbrief

Aan:

de raad van de gemeente Meppel
t.a.v. de griffier
Postbus 501
7940 AM MEPPEL

Groningen, 21 december 2023

Kenmerk: EJJ/RvH/JvdW/AMT/1038040/025

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhouds-opgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

Geachte leden van de raad,

In het kader van de aan ons verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening 2023 van de gemeente Meppel brengen wij u met deze management letter verslag uit over onze bevindingen naar aanleiding van onze interim-controle.

Voor een nadere omschrijving van onze opdracht, de reikwijdte en aanpak van onze controle en overige afspraken verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging.

In deze rapportage richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de bedrijfsvoering en de processen die wij hebben onderzocht in het kader van de controle van de jaarrekening. Dit heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de interne beheersing en het zelf controlerend vermogen van uw organisatie.

Wij vertrouwen erop u met deze management letter naar aanleiding van onze interim-controle 2023 van dienst te zijn geweest. Wij willen de organisatie bedanken voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

E.J. Jongsma RA

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD INTERIM-CONTROLE

2. ONTWIKKELINGEN & AANDACHTSPUNTEN

3. BEVINDINGEN SIGNIFICANTE PROCESSEN

100
1010
01

4. BEVINDINGEN IT-BEHEER

BIJLAGEN

1. Dashboard interim-controlle

1.1 Dashboard interim-controlle

◀ ▶ ≡ ⌚ 5

UW INTERNE BEHEERSING		IT-BEHEER		ONZE BEVINDINGEN (HOOFDSTUK 3)	
De interne beheersing en controleomgeving zijn ruim voldoende en dat is een compliment. De landelijke ontwikkelingen van het personeelsverloop zijn ook zichtbaar binnen de gemeente Meppel. Wij merken op dat de interne beheersingsomgeving van de gemeente kwetsbaar is en op sommige afdelingen afhankelijk is van extern ingehuurd krachten. Het uitwerken van de eigen werkprocessen en taken is aan te bevelen om de kwetsbaarheden te verminderen. De gemeente is actief bezig dit te verbeteren en de kwetsbaarheid te verminderen.		Voorgaande jaren concludeerden wij dat de inrichting en uitvoering van de IT General Controls van de systemen Key2Financiën en Suite4SociaalDomein niet van voldoende niveau was om systeemgericht te kunnen steunen op de betrouwbaarheid van de output uit deze applicaties. Verbetering van de IT-beheersorganisatie kost tijd en geld. De afgelopen jaren zijn observaties gedaan, die voor verbetering vatbaar waren. In 2023 zijn de verbeteringen concreet zichtbaar. We vinden het een positieve ontwikkeling dat de gemeente zo voortvarend met de eerdere IT bevindingen aan de slag is gegaan. De enige nog resterende bevinding ziet nog toe op de logische toegangsbeveiliging. De verbeteringen die in 2023 zijn doorgevoerd in de IT-beheersorganisatie zorgt voor de mogelijkheid om voor de controle van 2024 eventueel systeemgericht te kunnen steunen.		hoog laag laag hoog A4 A1 B1 A2 A3 RISICO Schematische weergave van de detailbevindingen en de risicoschatting (kans x impact) hiervan op de interne beheersing.	
OVERIGE ONTWIKKELINGEN EN AANDACHTSPUNTEN		RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING EN INTERNE CONTROLES		OVERZICHT VAN ONZE BEVINDINGEN	
De gemeenteraad is akkoord met het opgestelde ‘financieel actieplan’. Hiermee zijn er duidelijke financiële kaders richting toekomst afgesproken wat ook moet leiden tot een betere vermogenspositie. Dit vinden we positief. Vanaf 2026 worden tekorten verwacht als gevolg van het ‘ravijnjaar’. De blijvende stijging van het aantal SiSa-regelingen vraagt om aandacht omtrent de beheersing. Verdere aanscherping van de beheersing is hierbij aan te bevelen. In hoofdstuk 2 geven wij graag ook nog enkele andere aandachtspunten mee richting de jaarrekeningcontrole.		Voor de rechtmatigheidsverantwoording verwachten wij dat voor de gemeente Meppel de onderwerpen omtrent de onzekerheden in het sociaal domein en de aanbestedingsrechtmatigheid het meest significant zijn. De rechtmatigheidsverantwoording is met ingang van boekjaar 2023 ingevoerd. De gemeente Meppel is hier goed op voorbereid. De verantwoordingsgrens is bepaald en vastgesteld op 1%. VIC-plan 2023 in concept opgesteld. Het VIC-plan is gereed voor de rechtmatigheidsverantwoording. Met de organisatie is een template gedeeld om de diepgang en de herleidbaarheid van de spendanalyse te verbeteren. Onze samenwerking met de VIC bij de interim-controle ervaren wij als constructief en plezierig. We zien een verbetering inzake de tijdige afstemming en de uitvoering van de interim-controle. Dit zorg voor een betere controle en voorkomt ‘controle op controle’.		A1 Sociaal domein - Aard en diepgang kwaliteitstoets WMO en Jeugdzorg onvoldoende zichtbaar achteraf A2 Subsidies - Volledigheid registratie subsidies en vaststelling subsidies onvoldoende gewaarborgd A3 Beheersing verbonden partijen - Een proces inzake monitoring verbonden partijen ontbreekt A4 Omgevingsvergunningen - Volledigheid registratie omgevingsvergunningen onvoldoende gewaarborgd B1 Procedure autorisatiebeheer & periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties	
DASHBOARD	ONTWIKKELINGEN	PROCESSEN	IT-BEHEER	BIJLAGEN	

2. Ontwikkelingen & Aandachtspunten

2.1 Ontwikkelingen

2.2 Rechtmatigheidsverantwoording

2.3 Aandachtspunten jaarrekening 2023

Het financiële
actieplan geeft
duidelijke kaders
richting de toekomst

Sterke toename aantal
SiSa-regelingen

Digitalisering en
datagedreven werken

Inleiding

In deze paragraaf beschrijven wij de belangrijkste ontwikkelingen vanuit onze natuurlijke adviesrol. De gemeente Meppel heeft, net als veel andere gemeenten, te kampen met structurele tekorten die kunnen zorgen voor een niet sluitende begroting in 2026 en 2027. We zien dat veel andere gemeenten de keuze maken om een niet sluitende begroting in te dienen bij de provincie om de noodzaak voor een oplossing op de structurele tekorten duidelijk te maken.

Huidige financiële positie en verwachte financiële positie

De financiële positie op basis van de jaarrekening 2022 en de begroting 2023 van de gemeente Meppel lijkt, op basis van het door de provincies opgestelde gemeenschappelijk financieel toezichtkader, voldoende, met uitzondering van de solvabiliteitsratio. Volgens de normen in het GTK is het weerstandsvermogen ook voldoende.

Op basis van de begroting 2024 van de gemeente Meppel blijkt dat voor 2024 en 2025 een positief saldo wordt verwacht (respectievelijk € 0,3 miljoen en € 0,7 miljoen voordelig), maar voor 2026 en 2027 wordt een negatief saldo verwacht (€ 2,6 miljoen en € 5,5 miljoen nadelig). De belangrijkste oorzaak hiervan is dat de inkomsten vanuit het Rijk teruglopen, terwijl de kosten toenemen als gevolg van inflatie, vergrijzing en de toename van taken. Een uitdaging is dan ook het beperken en beheersen van de verwachte tekorten. De gemeente Meppel is hier actief mee bezig geweest, onder andere door middel van het financieel actieplan collegeprogramma 2022-2026, vastgesteld door de raad.

We vinden het een goede zaak dat het financiële actieplan is opgesteld en dat de gemeenteraad hier mee heeft ingestemd. Hiermee zijn er duidelijke financiële kaders richting toekomst afgesproken wat ook moet leiden tot een betere vermogenspositie.

Toename inkomende gelden SiSa-regelingen

Wij zien een landelijke trend dat Ministeries steeds vaker een Specifieke regeling kiezen voor het verstrekken van subsidies aan decentrale overheden. Het aantal SiSa-regelingen, ook voor uw gemeente, is daardoor exponentieel toegenomen. De SiSa-regelingen gaan gepaard met aanvullende administratieve vereisten en een uitgebreide instructie (zo is bijvoorbeeld voor alle SiSa-regelingen gezamenlijk sprake van een invulwijzer van 439 pagina's). Dit geeft een hoge druk op de organisatie binnen de gemeente en leidt ook tot een extra piek in de controle van de jaarrekening. In paragraaf 2.3 lichten we dit aandachtspunt voor de jaarrekeningcontrole nog aanvullend toe.

Verbeteren van beheersing van opgaven dankzij digitalisering

Omdat burgers en bedrijven steeds verder digitaliseren wordt ook bij overheden en gemeenten digitalisering steeds belangrijker. Grote maatschappelijke opgaven als klimaat, energietransitie, woningnood en verminderde koopkracht kunnen ook efficiënter en doelmatiger worden aangepakt met de inzet van digitale middelen. Dit controlejaar zullen wij als onderdeel van de controle aandacht schenken aan een volwassenheidsscan van Digitale Bestuurskracht. Deze volwassenheidsscan Digitale Bestuurskracht is gericht op het vermogen van uw organisatie om door middel van digitalisering zowel de reguliere taken als de maatschappelijke opgaven uit te kunnen voeren. Daarmee krijgt de gemeente inzicht in eventuele aandachtsgebieden om de Digitale Bestuurskracht te optimaliseren. Wij hebben onze whitepaper met de organisatie gedeeld en een verzoek neergelegd om de scan uit te voeren.

Geen apart oordeel rechtmatigheid in controleverklaring

Gemeente Meppel heeft de verantwoordingsgrens vastgesteld op 1% van de lasten inclusief mutatie reserves

Diverse wet- en regelgeving is nog in consultatie

Invoering rechtmatigheidsverantwoording met ingang van 2023

Vanaf dit boekjaar geeft het college de rechtmatigheidsverantwoording voor wat betreft de financiële rechtmatigheid (het begrotingscriterium, voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik) af. De rechtmatigheidsverantwoording zorgt voor meer bewustwording bij het college van haar verantwoordelijkheid voor een goed financieel beheer. De kaders en uitgangspunten voor de rechtmatigheidsverantwoording liggen enerzijds vast in wet- en regelgeving en worden anderzijds bepaald door de raad. Deze opzet stimuleert het dualisme waarin de raad een kader stellende en controlerende rol inneemt. De rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van de jaarrekening. De accountant geeft een getrouwheidsoordeel af bij de jaarrekening en daarmee ook bij de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betekent dat de accountant vanaf boekjaar 2023 in haar controleverklaring geen apart oordeel meer afgeeft over de rechtmatigheid. De SiSa-bijlage wordt onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening, maar ook van de accountant zal worden verwacht dat deze rapporteert over de rechtmatigheid van de SiSa-verantwoording. In ieder geval in het accountantsverslag en mogelijk ook nog in de controleverklaring bij de jaarrekening als geheel.

De totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording is een proces met interactie tussen verschillende gremia dat start bij het bepalen van de verantwoordingsgrens door de raad. Deze verantwoordingsgrens ligt tussen de 0% en 3% en de gemeente Meppel heeft de grens momenteel vastgesteld op 1% van de lasten inclusief mutatie reserves. Dit is gelijk aan de wettelijke materialiteit die in het kader van de jaarrekeningcontrole over 2023 door ons wordt gehanteerd.

Wijzigingen wet- en regelgeving

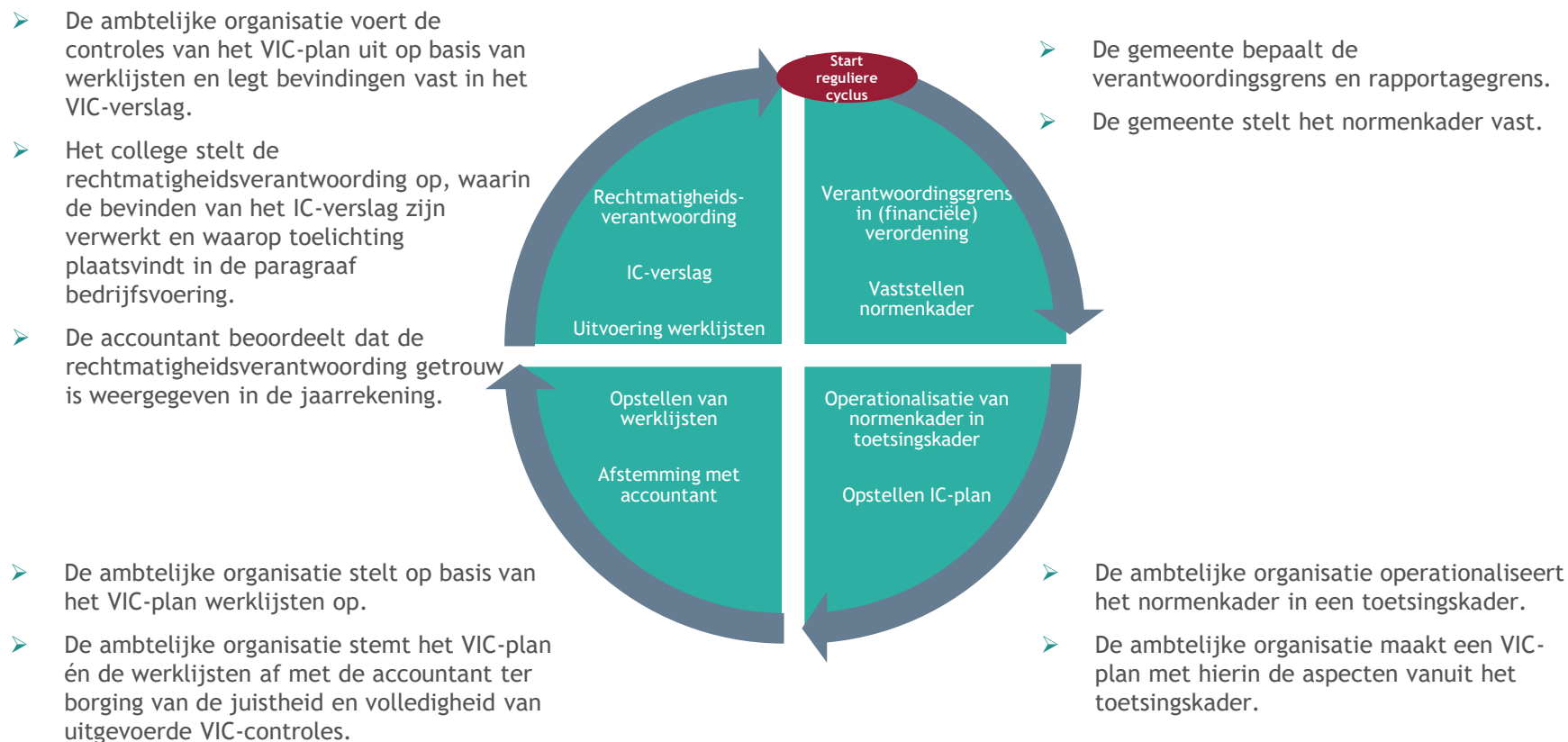
Vanaf boekjaar 2023 geldt de nieuwe Kadernota Rechtmatigheid. O.a. ten aanzien van de foutevaluatie zijn belangrijke wijzigingen doorgevoerd. In het rechtmatigheidsoordeel worden alle afwijkingen boven de verantwoordingsgrens gerapporteerd. In de nieuwe Kadernota Rechtmatigheid vallen 'afwijkingen' uiteen in fouten en onduidelijkheden. Onduidelijkheden doen zich voor in situatie met complexe wet- en regelgeving, waarin de normstelling niet eenduidig uitlegbaar is. De Kadernota Rechtmatigheid bevat geen mogelijkheid om afwijkingen als onzekerheid op te nemen. Ter beeldvorming, voor de gemeente Meppel waren de gerapporteerde fouten en onzekerheden van voorgaand jaar in totaal € 4,4 miljoen. Daarnaast wordt in de nieuwe Kadernota Rechtmatigheid nadere duiding gegeven aan het onderscheid tussen getrouwheids- en rechtmatigheidsfouten en (mogelijk) herstel van (door de VIC) geconstateerde fouten.

Verantwoordelijkheden in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording

Voor de VIC is een belangrijke coördinerende rol weggelegd ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording. Bij gemeente Meppel zijn de processen zo ingericht dat met name de IC-werkzaamheden, vastleggingen en uitkomsten de basis zijn voor de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordelijkheden voor de rechtmatigheidsverantwoording liggen veel breder, alle organisatieonderdelen en het voltallige college zijn hiervoor verantwoordelijk. Uit gesprekken die wij hebben gevoerd, blijkt dat gemeente Meppel bezig is de rechtmatigheidsverantwoording te finaliseren. Uw gemeente heeft voorbereidende acties uitgevoerd en de geldende beleidskaders voor de rechtmatigheidsverantwoording afgestemd met de raad. Het concept van het IC-plan is met ons gedeeld en zal naar verwachting eind 2023 definitief worden vastgesteld.

Op de volgende pagina hebben wij het proces van de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording in een afbeelding opgenomen.

Invoering rechtmatigheidsverantwoording met ingang van 2023

Samenwerking interne audit

De accountant steunt zoveel mogelijk op de uitgevoerde interne auditwerkzaamheden van de gemeente. Hierover zijn wij reeds met concern control/interne audit in overleg getreden, zodat de juiste werkzaamheden worden gedaan door beiden en wat een korte doorlooptijd van de controle bevordert. De tijdigheid van de werkzaamheden van concern control/interne audit zijn hierbij enorm van belang. Met de organisatie zijn afspraken gemaakt en is een deadline eind januari afgesproken om de tijdigheid te waarborgen. Het is noodzakelijk om in het kader van de aanbestedingsrechtmatigheid meer diepgang in de interne controle werkzaamheden aan te brengen ten aanzien van diepgang en herleidbaarheid. Door ons is een vastleggingstemplate met uw VIC gedeeld om dergelijke punten te verbeteren.

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2022 en de interim-controle 2023 hebben wij een aantal aandachtspunten en aanbevelingen voor de komende eindejaarscontrole opgenomen. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende aandachtspunten benoemen.

Beheersing van risico's voortvloeiend uit de boekwaardes van de grondexploitaties

In het voorgaande accountantsverslag hebben wij reeds aandachtspunten benoemd ten aanzien van de boekwaardes van de grondexploitaties. Uit de paragraaf grondbeleid blijkt dat naar verwachting in 2023 de totale boekwaarde zal doorstijgen tot € 44,1 miljoen. De stijging komt voornamelijk voort uit de grondexploitaties Nieuwveense Landen Fase 1 en Noord III/IV. De gemeente Meppel loopt financieel risico's over deze boekwaarden, want deze moeten terugverdiend worden met toekomstige grondverkoppen.

Omdat de ontwikkelingen aangaande het themapark nog niet definitief zijn, blijven onze uitgangspunten vanuit het voorgaande jaar staan. Daarmee blijven ook dezelfde risico's en aandachtspunten van toepassing. Voor de controle 2023 zijn daarom de uitgangspunten ongewijzigd. Het niet kunnen realiseren van de grondverkoppen kan leiden tot (aanvullende) verliezen en afwaarderingen en dit kan nadelige impact hebben op de financiële positie. Wij bevelen aan om voor de uitgangspunten bij de jaarrekeningcontrole een actualisatie uit te voeren. Ook ten behoeve van de onderbouwingen ten aanzien van de realisatie van verkopen. Bij de actualisatie van het bestemmingsplan is het van belang om te kijken hoe de realisatie van nog te realiseren opbrengsten tot stand komt. Daaruit moet blijken of op basis van het huidige bestemming afdoende behoefte is om de uitgangspunten te onderbouwen. Dit is voornamelijk van toepassing op de exploitaties van Nieuwveense Landen Fase 1 en Noord III/IV.

In 2022 werd bekend dat de gemeente Meppel in aanmerking kwam voor een subsidie van € 28,4 miljoen euro van de Rijksoverheid voor de aanleg van de noordelijke stadsentree. In 2023 is de subsidieaanvraag formeel ingediend en zijn de voorwaarden bekend gemaakt. De gestelde vereisten hierbij zijn ambitieus en het huidige plangebied van de exploitaties is momenteel nog niet toereikend. Het is van belang dat de gemeente Meppel daarbij proactief blijft communiceren richting de Rijksoverheid om daarbij geen risico's te lopen voor het verkrijgen van de subsidie.

Wij vragen de gemeente, wellicht ten overvloede, om bij het opstellen van de jaarrekening extra aandacht te hebben bij de onderbouwingen voor de onderstaande jaarrekeningposten:

- ▶ Waardering grondexploitaties en uitgangspunten schattingen
- ▶ Waardering van financiële vaste activa
- ▶ Onderbouwing van voorzieningen (personeel, onderhoud, riool, etc.)
- ▶ Waardering en verantwoording van debiteuren
- ▶ Onderbouwing van SiSa-regelingen, zie volgende pagina voor toelichting op dit aandachtspunt

Beheersing specifieke uitkeringen

Onderdeel van de jaarrekeningcontrole betreft de controle van de specifieke regelingen die in de SiSa-bijlage worden verantwoord. Wij zien een landelijke trend dat Ministeries steeds vaker een Specifieke regeling kiezen voor het verstrekken van subsidies aan decentrale overheden. Het aantal SiSa-regelingen, ook voor de gemeente Meppel, is daardoor sterk toegenomen. Dit geeft een hoge druk op uw organisatie en in de breedte bij gemeenten en provincies en de betrokken accountantskantoren.

Jaarlijks publiceert het Ministerie per decentrale overheid een overzicht van de van toepassing zijnde SiSa-regelingen. Tevens geven Ministeries in de beschikkingen, waarmee de subsidie wordt verstrekt, aan dat verantwoording via SiSa plaats dient te vinden.

Gezien de grote hoeveelheid is het van belang om als organisatie een proces in te regelen omtrent de beheersing van specifieke uitkeringen en de verantwoording daarover. Hierbij zijn onder andere de volgende aandachtspunten van belang:

- ▶ Is het eigenaarschap voor het totaaloverzicht aan specifieke uitkeringen binnen de organisatie belegd?
- ▶ Is de projectleider zich voldoende bewust van de (financiële) verantwoordingsplicht via de SiSa?
- ▶ Wordt een specifiek grootboek/kostenplaats aangemaakt voor het betreffende project, zodat alle gemaakte kosten/uren juist en volledig in de administratie worden geregistreerd?
- ▶ Hoe waarborgt de organisatie dat geschreven projecturen ook daadwerkelijk aan het project zijn besteed?
- ▶ Heeft de organisatie een proces omtrent review/beoordeling ingeregeld aan de hand waarvan wordt vastgesteld dat kosten/uren ook subsidiabel zijn kijkend naar de geldende wet- en regelgeving (waaronder de beschikking) en daarom ook in de SiSa-bijlage verantwoord mogen worden?

Situatie gemeente Meppel

Het ziet er naar uit dat u over 2023 over 28 regelingen verantwoording dient af te leggen. Als gevolg van de toename van het aantal regelingen en de genoemde aandachtspunten is het van belang de specifieke uitkeringen te beheersen. Vanuit de controle van de voorgaande jaren is gebleken dat de gemeente Meppel het proces omtrent de SiSa-bijlage ruim voldoende in beeld heeft. Voor boekjaar 2023 vestigen we aanvullend de aandacht op de beheersing van de specifieke uitkeringen aan 'de voorkant', omdat gebleken is dat veel controles achteraf worden uitgevoerd zonder dat deze zijn geborgd in de procesgang.

U heeft een medewerker aangesteld als coördinator van de SiSa, die periodiek contact heeft met de projectleiders aangaande de voortgang van het project, mede voor verantwoording in de SiSa. Jaarlijks wordt bij het opstellen van de SiSa-bijlage, ten behoeve van de jaarrekening, per regeling een controle uitgevoerd door de coördinator SiSa om de juiste verwerking in de SiSa-bijlage te waarborgen.

2.3 Aandachtspunten jaarrekening - specifieke uitkeringen

Verdere verbeterpunten beheersing specifieke uitkeringen

De verdere verbeterpunten op de beheersing van dit proces zien toen op onderstaande punten.

- ▶ Afhankelijk van de aard van een SISA-regeling kan het relevant zijn een urenregistratie bij te houden. De mogelijkheid bestaat om via het systeem een urenregistratie bij te houden. Vanuit de jaarrekeningcontrole 2022 hebben wij vastgesteld dat dit niet in alle gevallen wordt gedaan. Dit maakt dat het achteraf lastig valt te beoordelen of uren als subsidiabel verantwoord mogen worden in de SiSa-bijlage.
- ▶ Het komt voor dat de bestedingen (kosten/uren) vanuit verschillende kostenplaatsen en grootboeken verzameld dienen te worden, wanneer door de projectleider geen losse kostenplaats en/of grootboek is aangevraagd. Bij het opstellen van de SISA verantwoording wordt door de beleidsmedewerker samen met de afdeling financiën het totaaloverzicht tot stand gebracht. Hierdoor is vooral achteraf inzicht over de voortgang van de SiSa-regeling.

3. Bevindingen significante processen

- 3.1 Inrichting van onze controle
- 3.2. Effectiviteit processen
- 3.3 Overzicht van de bevindingen

3.1 Inrichting van onze controle (1/2)

Onderkende risico's:

- Management override
- Waardering grondexploitatie

Beoordeling processen

Inleiding

Zoals afgelopen jaren aangegeven, zijn de eisen die worden gesteld aan de accountantscontrole toegenomen. Wij vinden het daarom van belang dat wij inzicht geven in de normen en verwachtingen ten aanzien van onze controle en de vertaling hiervan specifiek voor de gemeente Meppel. In deze management letter hebben wij daarom in lijn met voorgaande jaren in detail uitgelegd op welke wijze wij de controle hebben ingericht en welke afwegingen wij daarbij maken. Wij doen dat door in deze paragraaf onze risico-inschatting, belangrijkste processen, controleaanpak en afwegingen te beschrijven.

Onze inschatting van de risico's en belangrijkste processen

In het kader van de controle van de jaarrekening 2023 en onze aanpak hebben wij een zogenaamde initiële risico-inschatting gemaakt. Wij controleren alle materiële stromen en balansposten en hebben hiervoor 'een normaal accountantscontrolerisico' onderkend. Wij zien de volgende significante risico's in de controle van de jaarrekening van de gemeente Meppel:

- In onze controlestandaarden (NV COS) wordt expliciet het risico van management override (bewuste beïnvloeding door bestuur of management van de jaarcijfers) als belangrijk te onderkennen theoretisch risico benoemd. Als accountant moeten wij in onze werkzaamheden hier specifiek aandacht aan besteden. Wij zijn van mening dat binnen de gemeente de mogelijkheden, om buiten de getroffen interne beheersmaatregelen invloed uit te oefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten, beperkt zijn. Om het resterende risico te beperken beoordelen wij schattingsprocessen en bijzondere journaalposten in detail.
- Onjuiste waardering bouwgronden in exploitatie (materiële post met verschillende schattingselementen).

In onze aanpak is de insteek, daar waar mogelijk te steunen op de interne beheersing in de significante processen van de gemeente. Dit noemen wij een zogenaamde systeemgerichte aanpak, waarbij wij kunnen steunen op toereikende maatregelen in de processen en systemen. Daarbij maken wij, indien mogelijk, gebruik van de verbijzonderde interne controle (VIC). De interne beheersing van de gemeente Meppel is op dit moment nog niet van dusdanig niveau dat het mogelijk is om in onze aanpak hierop te steunen.

In het kader van onze controle hebben wij de volgende processen beoordeeld:

- het Planning & Control proces
- het personeelsproces
- het treasury proces
- het proces omtrent uitkering gemeentefonds
- het verhuurproces
- het proces subsidieverstrekingen
- het inkoop- en aanbestedingsproces
- het proces gemeentelijke belastingen
- het proces omtrent overige opbrengsten vanuit schouwburg Ogterop
- het proces omtrent uitkeringen in natura (jeugd en WMO)
- het proces uitkeringen in geld
- het proces grondexploitatie
- het proces omgevingsvergunningen
- het proces omtrent verbonden partijen
- het proces omtrent IT/automatisering
- het proces parkeeropbrengsten

Natuurlijk zijn er meerdere processen te onderkennen, ook met financiële gevolgen. Deze zijn in het kader van de jaarrekeningcontrole en onze risicoanalyse niet-significant en daarmee uit-scope.

3.1 Inrichting van onze controle (2/2)

Eisen aan Interne
beheersing

Samenwerking met de
VIC is soepel verlopen

De beheersorganisatie
is in opzet voldoende

Effectiviteit van de processen

Zoals in voorgaande management letters uitgebreid beschreven, kunnen wij bij de controleaanpak voor de gemeente Meppel, overigens net als bij veel andere overheidsorganisaties, nog niet in zijn geheel steunen op de interne beheersing.

Wij constateren dat de gemeente Meppel beperkte opvolging heeft gegeven aan de huidige detailbevindingen. Wel zien we een positieve ontwikkeling binnen de IT-beheersomgeving. Voor het proces subsidies en omgevingsvergunningen zijn aanvullende bevindingen opgenomen.

Verbijzonderde Interne Controle

De samenwerking tussen ons als accountant en de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) is gericht op verdere verbetering om te voldoen aan de rechtmatigheidsverantwoording. De interim-controle is soepel verlopen. Wij zien dat uw VIC, alvorens over te gaan tot het uitvoeren van de test aantallen, zich ook richt op het vastleggen en actualiseren van de procesbeschrijvingen en het uitvoeren en documenteren van de omvattende lijncontroles per proces.

Conclusie

In de overzichten op de volgende pagina's geven wij weer in hoeverre de processen voldoen aan de genoemde normen (zie ook hoofdstuk 4 ten aanzien van IT) en welke detailbevindingen wij per proces hebben geconstateerd.

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden komen wij op dit moment tot de conclusie dat de beheersorganisatie van gemeente Meppel (voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening) in opzet goed scoort, rekening houdend met de uitkomsten van de werkzaamheden van de VIC.

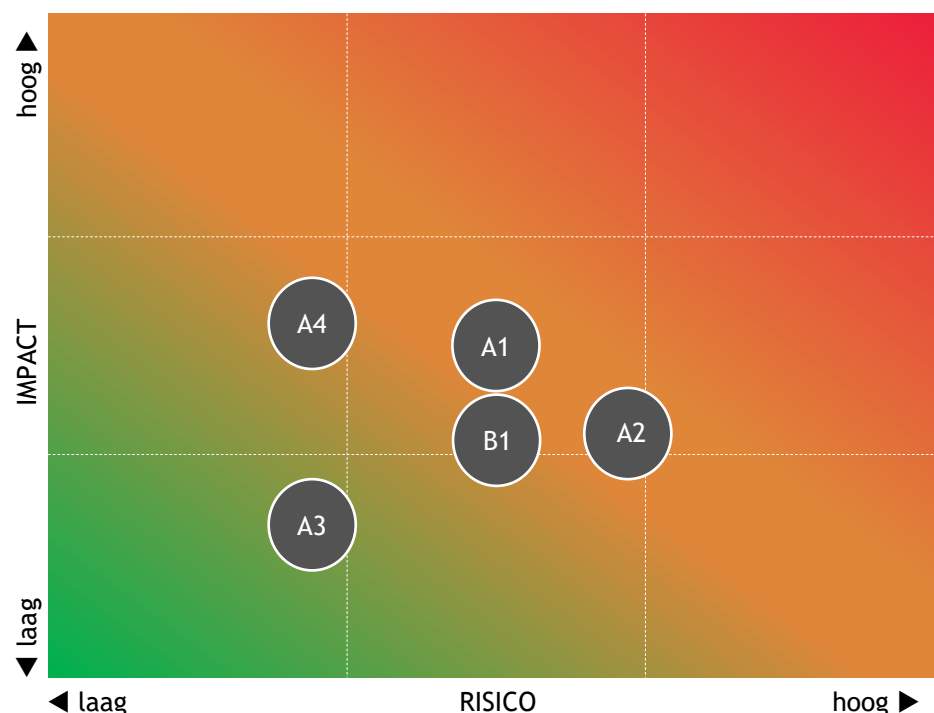
Voor huidig boekjaar zijn in onze controleaanpak aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden echter noodzakelijk of soms efficiënter. Zie voor de details van onze bevindingen en aanbevelingen de respectievelijke detailbevindingen in Bijlage A.

3.2 Effectiviteit processen

PROCES	OPZET/ BESTAAN AO/IB	IT General Controls - IT Beheer	VIC	T.O.V. 2022	CONCLUSIE T.A.V. DE CONTROLEAANPAK
Bedrijfsvoering					
Planning & Control	●	n.v.t.	●	→	Er is sprake van een adequaat functionerende planning & control-cyclus.
Inkopen & Aanbestedingen	●	●	●	→	Op het onderwerp crediteurenstamgegevens, preventieve controle aanbesteden en controle van prestatielevering zijn nog een aantal verbeteringen mogelijk. Om deze reden zijn de geaccepteerde detailbevindingen nu nog aanwezig.
Personeel	●	n.v.t.	●	→	Proces personeelskosten is adequaat. Vanuit efficiency overweging kiest BDO voor een gegevensgerichte aanpak.
Beheersing SiSa	●	n.v.t.	●	n.v.t.	Proces beheersing SiSa is nieuw. Verdere verbetering ziet toe op primaire registraties en standaardiseren van het financiële administratieve verantwoordingsproces. VIC-werkzaamheden bij beheersing SiSa worden niet uitgevoerd.
Beheersing verbonden partijen	●	n.v.t.	●	→	De gemeente heeft geen procedure ingericht voor het onderhouden van contacten met en het monitoren van resultaten en ontwikkelingen van samenwerkingsrelaties/verbonden partijen.
Sociaal					
Jeugdzorg en WMO	●	●	●	→	Controle op prestatielevering en kwaliteitstoets aanwezig. Werkproces wordt niet afgedwongen. Om deze reden geaccepteerde detailbevindingen nog aanwezig.
Uitkeringen	●	●	●	→	Interne beheersingsmaatregelen in het proces vinden voornamelijk digitaal plaats. Door de hiaten in de IT-omgeving, is een gegevensgerichte aanpak noodzakelijk.
Subsidies	●	n.v.t.	●	↓	Djuma waarborgt geen volledigheid van registratie met de financiële administratie. Daarnaast mist het 'eigenaarschap' binnen de organisatie ten aanzien van het proces subsidies. Hierdoor loopt de organisatie het risico dat subsidies niet tijdig worden vastgesteld met als gevolg eventuele formele onrechtmatigheden.
Belastingen	●	n.v.t.	●	→	Proces rondom belastingen is adequaat. Vanuit efficiency overweging kiest BDO voor een gegevensgerichte aanpak.
Fysiek					
Verhuur	●	n.v.t.	●	→	Geaccepteerde detailbevinding ziet toe op het inrichten van voldoende AO/IB aangaande het proces verhuur. BDO kiest voor een gegevensgerichte controleaanpak.
Omgevingsvergunningen	●	n.v.t.	●	↓	Bij het nieuwe systeem is geen sprake van een automatische koppeling tussen de financiële administratie en de sub-administratie. Hiervoor hebben wij een detailbevinding opgenomen, zie bijlage A. Vanuit efficiency overweging kiest BDO voor een gegevensgerichte aanpak.
Grondexploitaties	●	●	●	↑	Wij zullen de aannames t.b.v. de schattingen ten tijde van de jaarrekeningcontrole controleren. VIC-werkzaamheden zien niet op de grondslag voor waardering van de grondexploitaties. Er is ten opzichte van voorgaand jaar wel een opzet opgesteld voor dit proces.

● proces is ontoereikend
 ● proces is toereikend maar kent verbeterpunten
 ● proces is adequaat/beheersmaatregelen bestaan
 ● proces is (nog) niet beoordeeld

3.3 Overzicht van de bevindingen

OVERZICHT DETAILBEVINDINGEN	
A1	Sociaal domein - Zichtbaarheid aard en diepgang kwaliteitstoets WMO en Jeugdzorg onvoldoende
A2	Subsidies - Volledigheid registratie subsidies en vaststelling subsidies onvoldoende gewaarborgd
A3	Beheersing verbonden partijen - Een proces inzake monitoring verbonden partijen is formeel niet opgesteld.
A4	Omgevingsvergunningen - Volledigheid registratie omgevingsvergunningen onvoldoende gewaarborgd
B1	Logische toegangsbeveiliging van K2F en SSD - Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties

Hierboven is een grafische weergave opgenomen van onze visie op de mate van risico en impact van de geconstateerde bevindingen in relatie tot de maatregelen van interne beheersing in de relevante processen. In de bijlagen hebben wij de bevindingen nader toegelicht waarin wij ingaan op de bevinding, het risico voor de gemeente Meppel, mogelijke oplossingen ter adressering van de bevindingen en de eventuele gevolgen voor onze accountantscontrole.

Voor de bevindingen die belangrijk zijn én een hoge impact hebben adviseren wij u deze zo spoedig mogelijk te adresseren.

De geaccepteerde risico's vanuit eerder gerapporteerde detailbevindingen zijn dit jaar niet opgenomen in de management letter. Vanuit 2022 zagen de geaccepteerde risico's toe op het naleven van aanbestedingsregels, het beheer van crediteurenstamgegevens en de controle op de prestatielevering in het sociaal domein. Vanuit 2021 zijn er ook geaccepteerde risico's waarover wij niet meer rapporteren. Voor deze betreffende constatering verwijzen wij naar onze management letter van 2021.

4. IT-beheer

4.1 IT-beheersing

4.2 Bevindingen IT-beheersing

Wij beoordelen de betrouwbaarheid en continuïteit IT voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening

Beoordeelde systemen:

- Key2Financiën
- Suite 4 Sociaal Domein

Detailbevindingen IT weergegeven in Bijlage B

IT-werkzaamheden en onze controlerende rol

Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen die naar voren zijn gekomen uit de beoordeling van de automatiseringsomgeving wat betreft de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij benadrukken dat onze jaarrekeningcontrole gericht is op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en zich niet primair richt op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. De IT-auditwerkzaamheden zijn geïntegreerd in de controleaanpak van de jaarrekening.

Het inzicht in de betrouwbare werking van ICT-systemen en applicaties en het gebruik daarvan door de organisatie, vormen een onderdeel van de kwaliteit van de interne beheersing en de administratieve organisatie. Algemene IT-beheersmaatregelen rond uw kritieke systemen leveren daarnaast een belangrijke bijdrage aan het mitigeren van de risico's op ongeautoriseerde wijzigingen, ongeautoriseerde handelingen en het optreden van verstoringen met impact op de gegevensverwerking.

De bevindingen zoals gerapporteerd in deze management letter zijn gericht geweest op het beoordelen van de opzet en het vaststellen van het bestaan van algemene IT-beheersmaatregelen. Wij hebben in samenwerking met onze IT-auditors een aantal van deze maatregelen beoordeeld voor Key2Financiën en Suite 4 Sociaal Domein. Dit om de impact van de risico's van ongeautoriseerde wijzigingen, ongeautoriseerde handelingen en verstoringen te kunnen vaststellen voor die systemen die gekoppeld zijn aan de voor ons relevante processen en posten (zie hoofdstuk 3).

In dit hoofdstuk geven wij allereerst een samenvatting van onze bevindingen voor de genoemde applicaties. De detailbevindingen rondom deze systemen zijn opgenomen in Bijlage B.

Logische toegangs-
beveiliging K2F
(criteria 1-5) nog deels
ontoereikend

Change management
(criteria 6-7)
toereikend

Voor een nadere
onderbouwing van
de norm, bevindingen
en aanbevelingen
verwijzen wij naar
Bijlage B

PROCES	2023	2022
1. Procedure autorisatiebeheer		
2. Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties		
3. Identificatie van gebruikers voor toegang tot systemen en data		
4. Wachtwoordbeleid (authenticatie)		
5. Administrators en superusers		
6. Wijzigingenbeheer		
7. Gescheiden omgevingen		

KORTE OMSCHRIJVING RESULTATEN	
1	De autorisatiematrix is geformaliseerd. Op het indienstticket wordt voor de rechtentoekenning melding gemaakt van een voorbeeldgebruiker en de vermelde functienaam komt niet overeen met de functienamen in de autorisatiematrix van Key2Financiën.
2	Een vastgelegde controle op juistheid en actualiteit van ingerichte autorisaties is op moment van audit nog niet uitgevoerd. De verwachting is dat dit in de loop van Q4 gebeurt.
3	Generieke accounts binnen de applicatie zijn verklaarbaar bevonden.
4	De wachtwoordvereisten voldoen aan de BDO minimum practice.
5	Accounts met beheerrechten zijn verklaarbaar.
6	Testwerkzaamheden worden uitgevoerd door key users en functioneel beheer. De key user doorloopt teststappen volgens een testscript en per teststap worden bevindingen genoteerd dan wel akkoord gegeven. Functioneel beheer voert na zichtbaar akkoord van de kerngebruikers en eigen testwerkzaamheden de wijziging door in productie.
7	Er is scheiding aangebracht tussen de test- en productieomgeving en toegang tot de productie-omgeving door de softwareleverancier is beperkt.

onvoldoende verbeterpunten voldoende Niet beoordeeld

Continuïteit (criteria 8-9) toereikend

Voor een nadere onderbouwing van de norm, bevindingen en aanbevelingen verwijzen wij naar Bijlage B

PROCES	2023	2022
8. Data back-up		
9. Data Recovery		

KORTE OMSCHRIJVING RESULTATEN	
1	Continuïteitsmaatregelen zijn getroffen.
2	Er is een restoretest uitgevoerd.

Logische toegangs-
beveiliging Suite 4
Sociaal Domein
(criteria 1-5) nog
deels ontoereikend

Change management
(criteria 6-7)
toereikend

Voor een nadere
onderbouwing van
de norm, bevindingen
en aanbevelingen
verwijzen wij naar
Bijlage B

PROCES	2023	2022
1. Procedure autorisatiebeheer		
2. Periodieke controle op juistheid ingerichte autorisaties		
3. Identificatie van gebruikers voor toegang tot systemen en data		
4. Wachtwoordbeleid (authenticatie)		
5. Administrators en superusers		
6. Wijzigingenbeheer		
7. Gescheiden omgevingen		

KORTE OMSCHRIJVING RESULTATEN	
1	Autorisaties worden conform geformaliseerde autorisatiematrix toegekend en worden bij uitdiensttredingen tijdig ingetrokken.
2	Er is weliswaar een controle uitgevoerd maar dit is door functioneel beheer zelf gedaan en niet (tevens) door management. De verwachting is dat dit in de loop van Q4 alsnog zal gebeuren.
3	Generieke accounts binnen de applicatie zijn verklaarbaar bevonden.
4	De wachtwoordvereisten voldoen aan de BDO minimum practice.
5	Accounts met beheerrechten zijn verklaarbaar.
6	Testwerkzaamheden worden uitgevoerd door key users en functioneel beheer. De key user doorloopt teststappen volgens een testscript en per teststap worden bevindingen genoteerd dan wel akkoord gegeven. Functioneel beheer voert na zichtbaar akkoord van de kerngebruikers en eigen testwerkzaamheden de wijziging door in productie.
7	Er is scheiding aangebracht tussen de test- en productieomgeving en toegang tot de productie-omgeving door de softwareleverancier is beperkt.

onvoldoende
 verbeterpunten
 voldoende
 Niet beoordeeld

Continuïteit (criteria 8-9) toereikend

Voor een nadere onderbouwing van de norm, bevindingen en aanbevelingen verwijzen wij naar Bijlage B

PROCES	2023	2022
8. Data back-up		
9. Data Recovery		

KORTE OMSCHRIJVING RESULTATEN	
1	Continuïteitsmaatregelen zijn getroffen.
2	Er is een restoretest uitgevoerd.

Bijlagen

- A Detailbevindingen processen
- B Detailbevindingen IT-beheer

A. Detailbevindingen processen

Bevinding	ZICHTBAARHEID AARD EN DIEPGANG KWALITEITSTOETS WMO EN JEUGD	RISICO: Middel
Jaar van constatering	2018	IMPACT: Middel
Onze bevinding/ constatering	Voor de gemeente Meppel is het van belang dat een aanvraag binnen het sociaal domein getoetst wordt aan de daarbij gestelde normen. In de workflow van de gemeente Meppel is gewaarborgd dat bij een aanvraag een kwaliteitstoets dient plaats te vinden. Deze stap is zichtbaar aanwezig in het proces en achteraf kan worden vastgesteld wie de kwaliteitstoets heeft uitgevoerd. Echter, wij kunnen niet vaststellen op welke elementen/normen de kwaliteitsmedewerker bij het goedkeuren heeft getoetst, omdat dit niet wordt gedocumenteerd. Dit heeft tot gevolg dat de kwaliteitstoets die de gemeente Meppel uitvoert achteraf niet inhoudelijk getoetst kan worden en daarom geen zekerheid geeft in de interne en externe controle. Hierdoor kan niet systeemgericht gesteund worden op de werkzaamheden van de gemeente Meppel. Gemeente Meppel heeft maatregelen getroffen om inhoud en diepgang van de kwaliteitstoets beter zichtbaar te maken. De gemeente maakt voor toetsing op aanvragen Jeugdzorg en WMO gebruik van eigen kwaliteitschecklisten. De toetser vult de checklist in op basis van 'ja', 'nee' of 'niet van toepassing' antwoordmogelijkheden. De checklist dwingt toelichting op het gekozen antwoord niet af. Hierdoor is achteraf niet zichtbaar of de kwaliteitstoets inhoudelijk correct is uitgevoerd.	
Risico/gevolg	Doordat de checklist toelichting op het gekozen antwoord niet afdwingt is achteraf onvoldoende zichtbaar en controleerbaar of aan de verordening voldaan wordt. Gezien de complexiteit van de regelgeving bestaat het risico op onjuiste en onrechtmatige toekenning en betaling van uitkeringen in het kader van de Jeugd en WMO.	
Ons advies/ uw aanvullende werkzaamheden	Wij adviseren u de toepassing van de checklist te optimaliseren door toelichting op het gekozen antwoord af te dwingen. Zo is achteraf zichtbaar op welke basis een verstrekking toegekend is. Systeemgericht kan niet gesteund worden op de kwaliteitstoets binnen de workflows. Om die reden zullen wij, evenals voorgaand jaar, voor aanvragen achteraf gegevensgericht vaststellen of de kwaliteitstoets inhoudelijk correct is uitgevoerd.	

Bevinding	VOLLEDIGHEID REGISTRATIE SUBSIDIES EN VASTSTELLING SUBSIDIES ONVOLDOENDE GEWAARBORGD	RISICO: Middel
Jaar van constatering	2019	IMPACT: Middel
Onze bevinding/ constatering	In de algemene subsidieverordening van gemeente Meppel zijn bepalingen opgenomen omtrent het vaststellen van verstrekte subsidies. Wij hebben geconstateerd dat er voor een aantal subsidies niet altijd een verzoek tot vaststellen van de subsidie ontvangen wordt. Vanuit de gemeente wordt hier niet altijd op gehandeld om te zorgen dat de vaststelling alsnog plaatsvindt. Tevens is geconstateerd dat bij subsidies groter dan € 50.000 niet altijd een accountantsverklaring bij de onderliggende stukken van de subsidieontvanger is gevoegd, terwijl dit wel noodzakelijk is vanuit de subsidieverordening (artikel 19). Hierbij focust de gemeente zich niet op een specifiek subsidievolgsysteem, maar op verbetering van de AO van zowel Djuma als K2F subsidies en de bijbehorende noodzakelijke samenhang. Djuma waarborgt alleen niet de volledigheid van de subsidie-administratie en de aansluiting op de FA. Het niet tijdig vaststellen van subsidies vormt een risico omdat dit tot eventuele formele onrechtmatigheden kan leiden. In aanvulling op eerdere bevindingen is tijdens de procesgesprekken gebleken dat er een stukje ‘eigenaarschap’ ontbreekt ten aanzien van de subsidies. Er is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid over meerdere afdelingen, waardoor er geen algemene verantwoordelijkheid voor subsidies wordt gepakt.	
Geconstateerde opvolging 2023	De beleving en verantwoordelijkheid voor het subsidieproces blijft een aandachtspunt. Er is sprake van een ongewijzigd proces ten opzichte van 2022.	
Risico/gevolg	Het risico bestaat dat de gemeente Meppel haar eigen verordening niet naleeft met een (niet-financiële) onrechtmatigheid tot gevolg. Vooralsnog schatten wij het risico gemiddeld in, ook omdat uit de gegevensgerichte controle van afgelopen jaren geen bijzonderheden zijn gebleken.	
Ons advies/ uw aanvullende werkzaamheden	Wij adviseren de gemeente Meppel de vaststelling van subsidies mee te nemen in de workflow binnen het subsidieproces en de opvolging voor boekjaar 2024 te waarborgen. Voor het waarborgen van de volledigheid van vaststellingen is het van belang dat de aansluiting tussen de subsidieadministratie en de financiële administratie procesmatig wordt gewaarborgd. Daarnaast adviseren wij de gemeente Meppel om het eigenaarschap en de verantwoordelijkheid ten aanzien van het proces subsidies te beleggen bij een vaste coördinator of afdeling.	

Bevinding	EEN PROCES INZAKE MONITORING VERBONDEN PARTIJEN IS FORMEEL NIET OPGESTELD	RISICO: Laag
Jaar van constatering	2022	IMPACT: Laag
Onze bevinding/ constatering	De gemeente Meppel heeft een nota verbonden partijen gedateerd uit 2015. De gemeente heeft geen procedure uitgeschreven voor het onderhouden van contacten met en het monitoren van resultaten en ontwikkelingen van samenwerkingsrelaties/verbonden partijen.	
Geconstateerde opvolging 2023	Er heeft geen opvolging plaatsgevonden in 2023, daarmee is de geconstateerde bevinding conform 2022.	
Risico/gevolg	Het risico bestaat dat de risico's (beleidsmatig, juridisch, financieel) die de gemeente loopt uit hoofde van samenwerkingsrelaties onvoldoende worden beheerst.	
Ons advies/ uw aanvullende werkzaamheden	Wij adviseren het risicomanagement rondom samenwerkingsrelaties vorm te geven en beleid hiervoor te ontwikkelen (actualisatie nota verbonden partijen). Dit zou kunnen door toezichtarrangementen per samenwerkingsrelatie op stellen en aan de hand hiervan periodieke monitoring uit te voeren. De monitoring (control) op de naleving van de arrangementen en rapportage over ontwikkelingen en voortgang zou kunnen worden belegd als onderdeel van de staande P&C-cyclus.	

Bevinding	VOLLEDIGHEID REGISTRATIE OMGEVINGSVERGUNNINGEN ONVOLDOENDE GEWAARBORGD	RISICO: Laag
Jaar van constatering	2023	IMPACT: Middel
Onze bevinding/ constatering	Aan het einde van boekjaar 2022 is in het proces omgevingsvergunningen de applicatie Key2Vergunningen vervangen door Centric Leefomgeving. Voorheen was er sprake van een automatische koppeling tussen Key2Vergunningen en Key2Financiën, waarbij facturatie plaatsvond nadat er vanuit Key2Vergunningen een akkoord had plaatsgevonden. Met de introductie van Centric Leefomgeving is de automatische koppeling met Key2Financiën verdwenen. De facturen leges worden handmatig ingelezen in Key2Financiën. Hierdoor ontstaat het risico dat de opbrengsten onvolledig zijn.	
Risico/gevolg	Als gevolg van het ontbreken van een automatische koppeling tussen Centric Leefomgeving en Key2Financiën bestaat het risico dat de opbrengsten inzake omgevingsvergunningen onvolledig zijn.	
Ons advies/ uw aanvullende werkzaamheden	Om de volledigheid van de opbrengsten aangaande omgevingsvergunningen te waarborgen, is het van belang dat er een automatische koppeling tussen Centric Leefomgeving en Key2Financiën wordt geïmplementeerd.	

NORMEN EN VERWACHTINGEN T.A.V. PROCES

- ▶ Controleplan / proces omtrent werkwijze specifieke uitkeringen
- ▶ Inventarisatie van aanwezige specifieke uitkeringen / SiSa-regelingen (zowel tussentijds als bij opstellen jaarrekening)
- ▶ Monitoring op verantwoorde kosten/uren per regeling inclusief vastleggen uitkomsten in een memo

INSCHATTING INTERNE BEHEERSMAATREGELEN

BEHEERSMAATREGELEN IN HET PROCES	
1. Eigenaarschap is duidelijk in de organisatie belegd	●
2. Er wordt een dossier opgesteld bij een nieuwe SiSa en in de financiële administratie wordt een separate verantwoordingsplek gecreëerd	●
3. Review op verantwoorde uren/kosten dat deze subsidiabel zijn onder de van toepassing zijnde wet- en regelgeving	●
4. Per regeling wordt een memo opgesteld met de uitkomsten ten aanzien van getrouwe en rechtmatige totstandkoming	●

BEVINDINGEN EN EFFECT OP ONZE CONTROLEAANPAK

CONCLUSIE		OPMERKINGEN
Opzet en bestaan AO/IB	●	Bevindingen ten aanzien van proces
Werking AO/IB	●	Beheersmaatregelen voldoen niet aan alle vereisten
IT-beheersmaatregelen	●	n.v.t.
VIC op proces	●	Geen onderdeel van het controleplan
Conclusie proces	●	Wij kunnen niet volledig steunen op het proces
Conclusie controleaanpak		Gegevensgericht (o.b.v. nota verwachtingen accountantscontrole SiSa)

(AANVULLENDE) GEGEVENSGERICHTE WERKZAAMHEDEN

- ☐ Controleren van de bestedingen 2023 per regeling zoals verantwoord in de SiSa-bijlage

Bevinding	BEHEERSING SPECIFIEKE UITKERINGEN ONVOLDOENDE INGERICHT	RISICO: laag
Jaar van constatering	2023	IMPACT: gemiddeld
Onze bevinding	De gemeente Meppel heeft reeds een aantal stappen gezet omtrent de beheersing van specifieke uitkeringen. Er is een coördinator aangesteld door de gemeente bij het opstellen van de bijlage. De aantallen SiSa-regelingen nemen per jaar toe, echter hebben wij vastgesteld dat er geen gestandaardiseerd proces ten aanzien van de beheersing SiSa aanwezig is. Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de medewerkers van de gemeente Meppel geen uren schrijven en accorderen. Er zijn geen kosten ten aanzien van uren opgenomen in de bestedingen van de SiSa-regeling. Betreffende uren worden buiten het systeem bijgehouden en achteraf geaccordeerd en gecontroleerd.	
Risico	Het risico bestaat dat uren onterecht worden verantwoord in de SiSa-bijlage of dat verantwoorde uren worden afgekeurd door het ontbreken van/onvoldoende onderbouwing. Daarnaast loopt de gemeente Meppel, doordat in beginsel geen uren worden geschreven, het risico dat niet alle kosten (vanuit uren) worden verantwoord als besteding.	
Onze aanbeveling	Wij geven u in overweging om een afdwingbare workflow in te regelen voor het schrijven van uren op projecten en de accordering daarvan. Mede gezien het toenemende aantal regelingen wordt dit in de toekomst van groter belang. Daarnaast adviseren wij het inregelen van een los grootboek in de financiële administratie en het meegeven van de specifieke voorwaarden omtrent subsidiabel zijn van kosten voor betreffende regeling. Ten slotte bevelen wij aan om de Beheersing van SiSa toe te voegen aan het controleplan van uw interne audit.	

B. Detailbevindingen IT-beheer

Bevinding	PROCEDURE AUTORISATIEBEHEER & PERIODIEKE CONTROLE OP JUISTHEID INGERICHTE AUTORISATIES	Gerelateerde BIO normen: 9.2.1 9.2.2.1 9.2.5.1 9.2.2.2 9.2.3.1	KANS: Middel
Jaar van constatering	2022		IMPACT: Middel
Onze bevinding	<i>Autorisatiebeheer</i> Er zijn normposities opgesteld voor Key2Financiën en Suite 4 Sociaal Domein waarin de autorisaties per functie inzichtelijk zijn. De autorisatiematrix van Key2Financiën moet nog worden geaccordeerd door het management. <i>Periodieke controle op autorisaties</i> Om adequate procedures rondom het aanmaken, wijzigen en verwijderen van gebruikers met bijbehorende rechten in applicaties te borgen, dient periodiek een review op basis van een autorisatie-/functiescheidingsmatrix plaats te vinden op de gebruikers met bijbehorende rechten. Voor de applicatie Key2Financiën is er nog geen dergelijke controle uitgevoerd. Voor Suite 4 Sociaal Domein is er een controle uitgevoerd door functioneel beheer zelf. Idealiter gebeurt dit door een functionaris die buiten de uitvoering staat. Er kan voorts niet worden vastgesteld welke controlewerkzaamheden precies zijn uitgevoerd en of dit o.b.v. een autorisatiematrix is gebeurd.		
Opvolging 2023	Wij hebben vastgesteld dat er gedeeltelijk opvolging is gegeven aan de bevindingen: <i>Autorisatiebeheer</i> De autorisatiematrix van Key2Financiën is inmiddels geformaliseerd. De vermelde functienaam op het indienstticket komt echter niet overeen met de functienamen in de autorisatiematrix van Key2Financiën. Voorts wordt op het indienstticket een voorbeeldgebruiker aangehaald m.b.t. het toekennen van autorisaties. <i>Periodieke controle op autorisaties</i> Voor Key2Financiën en Suite 4 Sociaal Domein staan autorisatiereviews gepland in Q4 2023. Opvolging zal derhalve nog moeten worden vastgesteld.		
Risico	Door het ontbreken van adequate naleving op autorisatiebeheerprocedures bestaat het risico dat personen teveel of onterechte rollen/rechten bezitten en hierdoor de functiescheidingsprincipes mogelijk doorbroken kunnen worden met het risico op ongeautoriseerde handelingen.		
Onze aanbeveling	We onderschrijven dat er normposities voor de applicaties in scope zijn opgesteld en geformaliseerd. In navolging hierop raden we aan om deze jaarlijks door het management te laten goedkeuren, zodat deze organisatie-breed worden gedragen en baseline bieden. Aan de hand van deze normpositie dienen de verzoeken tot het aanvragen en muteren van gebruikers met rollen en rechten beoordeeld te worden alvorens deze autorisatiegroep/rechten worden toegekend. Tevens verdient het de aanbeveling om een periodieke review (bijv. halfjaarlijks, jaarlijks) uit te voeren waarin achteraf tegen de bovengenoemde normpositie wordt nagegaan of gebruikers teveel rollen/rechten toegekend hebben gekregen en nog werkzaam zijn binnen de organisatie. Hierbij is het van belang om de controle en opvolging zichtbaar vast te leggen. Het resulterend controledocument kan dan ondertekend worden door management.		

Bevinding	WIJZIGINGENBEHEER UPDATES KEY2FINANCIËN en SUITE4SOCIAALDOMEIN	Gerelateerde BIO normen:	KANS: laag
Jaar van constatering	2022	12.1.2 & 12.1.4	IMPACT: middel
Onze bevinding	Voor Key2Financiën hebben wij vastgesteld dat voor een recente wijziging testwerkzaamheden zijn uitgevoerd in samenwerking tussen functioneel beheer en een kerngebruiker van de applicatie. De kerngebruiker doorloopt hierbij dagelijkse standaardwerkzaamheden; hiervan bestaat nog geen geschreven testplan met teststappen. In dit proces kan derhalve een verbetering worden doorgevoerd door de uitgevoerde testwerkzaamheden, opvolgingen van de bevindingen en koppeling naar de releasenotes (zijn alle nieuwe updates ook daadwerkelijk getest) beter te documenteren. Voor Suite 4 Sociaal Domein hebben wij vastgesteld dat voor een recente wijziging testwerkzaamheden zijn uitgevoerd door een kerngebruiker i.s.m. functioneel beheer. De kerngebruiker doorloopt dagelijkse standaardwerkzaamheden en vinkt daarbij een kruisjeslijst per testonderdeel af voor akkoord. De vastlegging kan nog geoptimaliseerd worden door inzichtelijk te maken hoe de testonderdelen inhoudelijk zijn getest en een koppeling te maken van releasenotes naar teststappen (in geval van nieuwe functionaliteit).		
Opvolging 2023	Wij hebben vastgesteld dat in 2023 opvolging is gegeven aan de bevindingen. Testwerkzaamheden worden uitgevoerd door kerngebruikers en functioneel beheer. De kerngebruiker doorloopt teststappen volgens een testscript en per teststap worden bevindingen genoteerd dan wel akkoord gegeven. Functioneel beheer voert na zichtbaar akkoord van de kerngebruikers en eigen testwerkzaamheden de wijziging door in productie.		

Bevinding	IT CONTINUÏTEIT	Gerelateerde BIO normen:	KANS: laag
Jaar van constatering	2022	11.2 12.3.1.1 - 12.3.1.4 12.3.1.5	IMPACT: laag
Onze bevinding	We hebben geconstateerd dat er voor Key2Financiën een restoretest is uitgevoerd waarbij is vastgesteld dat er vanaf back-up een werkende productie-omgeving kon worden hersteld. Inzake Suite 4 Sociaal Domein hebben we geconstateerd dat er (nog) geen restoretest is uitgevoerd. We hebben begrepen dat hieromtrent nog enige afstemming met de softwareleverancier loopt.		
Opvolging 2023	Wij hebben vastgesteld dat in 2023 opvolging is gegeven aan de bevindingen. Voor Key2Financiën en Suite 4 Sociaal Domein is een restoretest uitgevoerd waarbij is vastgesteld dat er vanaf back-up een werkende productie-omgeving kon worden hersteld.		

bdo.nl